

JI-118

June-2022

B.A., Sem.-II

EC-I-111 : Statistics

(Mathematical Statistics)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- નોંધ : (1) સાદા કેલક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકાશે.
 (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ – I

નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

1. (a) ક્રમચયનો અર્થ સમજાવી, તેનું સુત્ર લખો. 4
 (b) કિંમત શોધો :
 (i) ${}^{10}P_3 + {}^7P_2$ (ii) ${}^3P_3 \times {}^3P_1 \times {}^3P_0$ 6
 (c) જો $5 \times {}^nP_3 = 2520$ હોય તો n ની કિંમત શોધો. 4
2. (a) સંચયનો અર્થ સમજાવી, તેનું સૂત્ર લખો. 4
 (b) કિંમત શોધો : 4
 (i) ${}^{10}C_3 + {}^7P_3$ (ii) ${}^5C_5 \times {}^5C_1 \times {}^5C_0$
 (c) એક પેટીમાં 8 સફેદ અને 5 કાળા દડા છે. આ પેટીમાંથી (i) 2 સફેદ દડા (ii) 2 સરખા રંગના દડા (iii) 2 જુદા-જુદા રંગના દડા કેટલી રીતે પસંદ કરી શકાય ? 6
3. (a) વ્યાખ્યા આપો : પરસ્પર નિવારક ઘટનાઓ, નિરપેક્ષ ઘટનાઓ. 4
 (b) બે પાસા એક સાથે ફેંકવામાં આવે છે. તો બંને પાસા પરના બંને અંકોનો સરવાળો (i) 9 થાય (ii) ઓછામાં ઓછો 9 થાય તેની સંભાવના શોધો. 6
 (c) જો $2P(A) = 3P(B) = 5P(A \cap B) = \frac{1}{2}$ હોય તો $P(A \cup B)$ અને $P(A' \cap B')$ ની કિંમત શોધો. 4

4. (a) વ્યાખ્યા લખો : સંભાવના, શરતી સંભાવના. 4
- (b) 1 થી 100 સુધીના અંકોમાંથી એક અંક યાદચ્છિક રીતે પસંદ કરવામાં આવે છે. તો આ પસંદ કરેલ અંક 3 અથવા 5નો ગુણક હોવાની સંભાવના શોધો. 6
- (c) એક લીપ વર્ષમાં 53 રવિવાર હોવાની સંભાવના શોધો. 4
5. (a) ગાણિતિક અપેક્ષાનો અર્થ સમજાવો. 4
- (b) યાદચ્છિક ચલ x નું સંભાવના વિતરણ નીચે મુજબ છે. તે પરથી P ની કિંમત શોધો અને વિતરણનો મધ્યક મેળવો : 6
$x :$	0	1	2	3	4
$P(x) :$	1/6	P	1/3	2P	1/12
- (c) જો $E(x) = 2.5$ અને $E(y) = 4$ હોય, તો 4
- (i) $E(3x + 1)$ (ii) $E(5x - 3y)$ ની કિંમત શોધો. 4
6. (a) ગાણિતિક અપેક્ષાના ગુણધર્મો લખો. 4
- (b) બે નિરપેક્ષ ચલ x અને y માટે $E(x) = 2.5$, $E(y) = 6.2$, $V(x) = 11$ અને $V(y) = 18.6$ હોય તો $E(5x + 2y)$ અને $V(3x + 5y - 10)$ ની કિંમત શોધો. 4
- (c) યાદચ્છિક ચલ x નું સંભાવના વિતરણ નીચે મુજબ છે. તે પરથી વિતરણનો મધ્યક અને વિચરણ મેળવો : 6
$x :$	-1	0	1	2	3
$P(x) :$	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2
7. (a) પ્રઘાત એટલે શું ? કેન્દ્રિય પ્રઘાતોનો અર્થ સમજાવી, પ્રથમ ચાર કેન્દ્રિય પ્રઘાતના સૂત્ર લખો. 4
- (b) અવલોકનો 2, 5, 8, 10 અને 15 માટે પ્રથમ ચાર કેન્દ્રિય પ્રઘાત શોધો તેમજ તે પરથી β_1 અને β_2 મેળવો. 10
8. (a) સાદી પ્રઘાતોનો અર્થ સમજાવો તેમજ સાદી પ્રઘાત પરથી કેન્દ્રિય પ્રઘાત મેળવવાના સૂત્ર લખો. 4
- (b) અવલોકનો 3, 5, 9, 10 અને 13 માટે 6ની આજુબાજુની પ્રથમ ચાર સાદી પ્રઘાત મેળવો અને તે પરથી μ_3 મેળવો. 10

વિભાગ - II

9. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે આઠ)

8

- (1) _____ માં ક્રમનું મહત્ત્વ છે જ્યારે _____ માં ક્રમનું મહત્ત્વ નથી.
 (a) આંકડાશાસ્ત્ર, ગણિતશાસ્ત્ર (b) ક્રમચય, સંચય
 (c) સંચય, ક્રમચય
- (2) ${}^n P_n = \underline{\hspace{2cm}}$.
 (a) $n!$ (b) 1 (c) 0
- (3) ${}^n C_n = \underline{\hspace{2cm}}$.
 (a) 1 (b) n (c) $n!$
- (4) ${}^{10} P_2 + {}^{10} C_2 = \underline{\hspace{2cm}}$.
 (a) 10 (b) 2 (c) 135
- (5) જો બે ઘટનાઓ A અને B માટે જો $A \cap B = \emptyset$ હોય, તો A અને Bને _____ ઘટનાઓ કહેવાય.
 (a) નિરપેક્ષ (b) પરસ્પર નિવારક
 (c) નિ:શેષ
- (6) ઘટના Aની સંભાવના _____ થી _____ સુધી હોય છે.
 (a) 0, 1 (b) -1, 1 (c) 0, ∞
- (7) ચોક્કસ ઘટનાની સંભાવના _____ અને અશક્ય ઘટનાની સંભાવના _____ હોય છે.
 (a) 0, 1 (b) 1, 0 (c) 0.5, 0.5
- (8) આંકડાશાસ્ત્રની 100 માકર્સની પરીક્ષામાં કોઈ વિદ્યાર્થીના 100 માકર્સ આવવાની સંભાવના _____ થાય.
 (a) 1 (b) 1/100 (c) 1/101
- (9) બે ઘટનાઓ A અને B માટે જો $P(A \cap B) = P(A) \times P(B)$ હોય તો A અને B ને _____ ઘટનાઓ કહેવાય.
 (a) નિરપેક્ષ (b) સમસંભાવી (c) પરસ્પર નિવારક
- (10) જો $E(x) = 5$ અને $E(y) = 3.2$ હોય, તો $E(x - y) = \underline{\hspace{2cm}}$.
 (a) 5 (b) 3.2 (c) 1.8

(11) અસતત ચલ x માટે $V(x) = 5$ અને $E(x) = 1$ હોય, તો $E(x^2) = \underline{\hspace{2cm}}$.

- (a) 4   (b) 1   (c) 6

(12) એક આવૃત્તિ વિતરણમાં $\mu_2 = 3.2$ છે. તો તેનું પ્રમાણિત વિચલન $\underline{\hspace{2cm}}$ થાય.

- (a) 3.2   (b) 6.4   (c) 1.79

(13) જો $\mu'_1 = 1$ અને $\mu'_2 = 5$ હોય, તો $\mu_2 = \underline{\hspace{2cm}}$.

- (a) 4   (b) 6   (c) 3

_____

JI-118

June-2022

B.A., Sem.-II**EC-I-111 : Statistics****(Mathematical Statistics)****Time : 2 Hours]****[Max. Marks : 50**

- Note :** (1) Simple Calculator can be used.
 (2) Figures on right side indicate marks of the question.

Part – I Attempt any **three** questions from the following **eight** questions :

1. (a) Explain the meaning of permutation and write its formula. **4**
 (b) Find values of :
 (i) ${}^{10}P_3 + {}^7P_2$ (ii) ${}^3P_3 \times {}^3P_1 \times {}^3P_0$ **6**
 (c) If $5 \times {}^nP_3 = 2520$, find the value of n. **4**
2. (a) Explain the meaning of combination and write its formula. **4**
 (b) Find values of : **4**
 (i) ${}^{10}C_3 + {}^7P_3$ (ii) ${}^5C_5 \times {}^5C_1 \times {}^5C_0$
 (c) In a bag, there are 8 white and 5 black balls. In how many ways we can select
 (i) two white balls (ii) two balls of same colour and (iii) two balls of different
 colours from this bag ? **6**
3. (a) Give definition of : Mutually Exclusive Events, Independent Events. **4**
 (b) Two dice are thrown together. Find probabilities that sum of two digits appeared
 on both the dice is (i) 9 (ii) at least 9. **6**
 (c) If $2P(A) = 3P(B) = 5P(A \cap B) = \frac{1}{2}$ then find values of $P(A \cup B)$ and $P(A' \cap B')$. **4**

4. (a) Give definition of : Probability, Conditional probability. 4
 (b) A number is randomly selected from numbers 1 to 100. Find probability that this selected number is divisible by 3 or 5. 6
 (c) Find probability that there are 53 Sundays in a leap year. 4

5. (a) Explain meaning of mathematical expectation. 4
 (b) The probability distribution of a random variable x is as follows. From it, find value of P and also find mean of the distribution : 6

$x :$	0	1	2	3	4
$P(x) :$	1/6	P	1/3	$2P$	1/12

- (c) If $E(x) = 2.5$ and $E(y) = 4$ then find values of (i) $E(3x + 1)$ (ii) $E(5x - 3y)$. 4
6. (a) Write characteristics of mathematical expectation. 4
 (b) For two independent variables x and y , $E(x) = 2.5$, $E(y) = 6.2$, $V(x) = 11$ and $V(y) = 18.6$ then find values of $E(5x + 2y)$ and $V(3x + 5y - 10)$. 4
 (c) The probability distribution of random variable x is as follows. Find mean and variance of the distribution from it : 6

$x :$	-1	0	1	2	3
$P(x) :$	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2

7. (a) What is meant by moment ? Explain meaning of central moment and write formulae of first four central moments. 4
 (b) Find first four central moments of the observations 2, 5, 8, 10 and 15. Also find β_1 and β_2 from it. 10

8. (a) Explain meaning of raw moments. Also write formulae of obtaining central moments from raw moments. 4
 (b) Find first four raw moments about 6 for the observations 3, 5, 9, 10 and 13. Also find μ_3 from these. 10

Part-II

9. Fill up following blanks by choosing an appropriate option : (Any **Eight**)

8

- (1) In _____, order is important while in _____ order is not important.
(a) Statistics, mathematics   (b) Permutation, combination
(c) Combination, permutation
- (2) ${}^n P_n = \underline{\hspace{2cm}}$.
(a) $n!$ (b) 1   (c) 0
- (3) ${}^n C_n = \underline{\hspace{2cm}}$.
(a) 1   (b) n (c) $n!$
- (4) ${}^{10} P_2 + {}^{10} C_2 = \underline{\hspace{2cm}}$.
(a) 10   (b) 2   (c) 135
- (5) For two events A and B, if $A \cap B = \phi$ then A and B are _____ events.
(a) independent   (b) mutually exclusive
(c) exhaustive
- (6) The probability of event A is from _____ to _____.
(a) 0, 1   (b) -1, 1   (c) 0, ∞
- (7) The probability of certain event is _____ and probability of an impossible event is _____.
(a) 0, 1   (b) 1, 0   (c) 0.5, 0.5
- (8) The probability that in an examination of statistics 100 marks, student will get 100 marks is _____.
(a) 1   (b) 1/100   (c) 1/101
- (9) For two events A and B, if $P(A \cap B) = P(A) \times P(B)$ then A and B are called _____ events.
(a) independent (b) equi-probable (c) mutually exclusive
- (10) If $E(x) = 5$ and $E(y) = 3.2$ then $E(x - y) = \underline{\hspace{2cm}}$.
(a) 5   (b) 3.2   (c) 1.8

- (11) For a discrete variable x , $V(x) = 5$ and $E(x) = 1$, then $E(x^2) = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) 4   (b) 1   (c) 6
- (12) For a frequency distribution $\mu_2 = 3.2$, so its standard deviation is $\underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) 3.2   (b) 6.4   (c) 1.79
- (13) If $\mu'_1 = 1$ and $\mu'_2 = 5$ then $\mu_2 = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) 4   (b) 6   (c) 3
-